

Framtidsutsikter

Arbetsmarknaden för akademikeryrken år 2015
November 2010

Redaktör
Ossian Wennström

Omslag: *Nikoo Bazsefidpay*, 25 år, blev färdig tandläkare för två år sedan. Idag arbetar hon på Folk tandvården i Tyresö. Hon har också hunnit med att ta initiativet till organisationen "Tandläkare utan gränser" i Sverige.

"När jag var liten drömde jag om att bli pilot eller hjärnkirurg eller lärare, eller... jag hade massor av drömyrken. Sedan när det var dags att välja på riktigt visste jag redan från början att jag ville jobba med människor, inom vården.

Att valet föll på just tandläkarutbildningen på Karolinska Institutet var ingen slump. "Jag och min bästa vän tog reda på allt vi kunde om olika utbildningar. Vi diskuterade med studievägledaren på gymnasiet och läste alla broschyrer vi kom över. Själv pratade jag också mycket med en släkting som var läkare, men kom så småningom fram till att läkarjobbet nog skulle bli för tufft eftersom jag är en väldigt känslsam person. Det är trots allt inte lika vanligt att patienterna dör för en tandläkare."

Under studietiden på Karolinska hann Nikoo också med att starta den svenska grenen av Tandläkare utan gränser. Idén kom när hon letade efter en plats som volontär och hittade den närmaste i Danmark. Idag är organisationen uppe i 400 medlemmar. De första grupperna har redan varit ute.

Utbildning är en självklarhet för Nikoo, som tycker om att drömma starka drömmar.

"Mitt motto är att ingenting är omöjligt, om du vill något så kämpa för det och jag älskar att plugga! Utbildning är väldigt viktigt men alla kan lyckas i livet. Det är viljan och målmedvetenheten som väger tyngst."

Nikoo är medlem i Sveriges Tandläkarförbund.

Framtidsutsikter

Arbetsmarknaden för akademikeryrken
år 2015

2010 | Redaktör Ossian Wennström

Framtidsutsikter

Arbetsmarknaden för akademikeryrken år 2015

© Saco 2010

Citera gärna ur rapporten, men ange källa

Grafisk form C-Convert
Papper Lessebo Naturvit
Tryckeri M.E. Produkter
Upplaga 4500 ex

ISBN 91 871 46 67-3

www.saco.se

Förord

Anna Ekström, Sacos ordförande:

Valet av utbildning är ett av de mest betydelsefulla vägval vi gör i livet. Det är viktigt att låta det egna intresset styra och låta hjärtat vara med i valet. Samtidigt är det lika viktigt att ta reda på så mycket det går om arbetsvillkor, karriärmöjligheter och framtidsutsikter.

Saco vill inspirera till högskolestudier. Vi vill att så många som möjligt ska kunna hitta en väg fram till sitt drömyrke. Svårigheter att finna information får inte vara ett hinder. Ibland finns fler vägar än man först trodde och ibland krävs uppoffringar i form av tillfälliga anställningar, flytt eller lägre lön. Det viktigaste är att utbildningsvalet görs medvetet, med öppna ögon och fakta på hand.

En akademisk utbildning är en investering för hela livet. Den ökar chanserna på arbetsmarknaden och ger personlig utveckling. Den ökar också möjligheterna att få ett spännande och utvecklande yrke.

Som alla vet händer det att också akademiker drabbas av arbetslöshet. Speciellt tufft kan det vara när man ska ta det första steget ut på arbetsmarknaden. Ju mer man vet om ett yrkes arbetsmarknad och konjunkturkänslighet, desto bättre kan man också vidta åtgärder för att hantera detta.

I *Framtidsutsikter* har vi valt att koncentrera oss på arbetsmarknaden om fem år. Det är viktigt att se framåt redan när man väljer yrkesbana.

Vi hoppas att prognoserna i den här rapporten ska vara ett stöd för den som väljer, men också att de ska inspirera till att ta reda på mer.

Anna Ekström
Sacos ordförande

Innehåll

Inledning	9
Sammanfattande tabell	16
Yrkesområden med brist på arbetskraft år 2015	19
Yrkesområden som är i balans år 2015	31
Yrkesområden med överskott på arbetskraft år 2015	55
Sacos förbund	65

Inledning

För den som vill läsa vidare efter gymnasieskolan finns en mängd olika utbildningar och inriktningar att välja mellan. Hur arbetsmarknaden kommer att se ut när man är klar med sin utbildning är osäkert. I den här skriften ges en översikt av vad Sacos olika förbund tror om utsikterna på arbetsmarknaden för ett stort antal akademikeryrken. Prognoserna handlar om arbetsmarknaden på fem års sikt.

Ett unikt material

Arbetsmarknadsbedömningarna i denna rapport är en bearbetad sammanställning av ett stort antal arbetsmarknadsprognoser från Sacos förbund.

Materialet i denna rapport är unikt i sitt slag. Saco – Sveriges akademikers centralorganisation – är den samlande organisationen för fackligt organiserade akademiker. Varje Sacoförbund har unika kunskaper om arbetsmarknaden inom sina yrkes- och utbildningsområden. Saco består av 23 självständiga fackförbund med den gemensamma nämnaren att de organiserar akademiker, exempelvis ekonomer, jurister, arkitekter, läkare, lärare, naturvetare och bibliotekarier. Tillsammans har förbunden över 600 000 medlemmar.

Genom att på olika sätt stödja sina medlemmar i viktiga arbetslivsfrågor, företräda dem i förhandlingar med arbetsgivare och genom att arbeta med professions- och utbildningsfrågor har förbunden goda kunskaper om hur utbud och efterfrågan utvecklas på arbetsmarknaden. I denna sammanställning kan du enkelt ta del av Sacoförbundens kunskaper om arbetsmarknaden för ett brett urval av akademikeryrken.

Om prognoserna

För den som ska välja en utbildning inför sitt framtida yrkesliv är det bra att ha en uppfattning om framtidsutsikterna inom de yrken som verkar intressanta. Då kan prognoser vara ett bra stöd.

Prognoserna i denna sammanställning gäller arbetsmarknaden om fem år, vilket innebär att de handlar om arbetsmarknaden år 2015. En viktig anledning till att vi valt att bedöma utvecklingen på fem års sikt är att bedömningarna ska vara till så stor nytta som möjligt för dem som ganska snart tänker påbörja en akademisk utbildning. De flesta som påbörjar en utbildning det närmaste året kommer att vara klara om ungefär fem år.

Prognoserna är uppdelade så att det för varje yrke ges en separat bedömning för nyexaminerade och en för erfarna. Detta gäller för alla yrken med undantag för några där förbundet i fråga har valt att endast göra en bedömning som gäller för både nyexaminerade och erfarna.¹ Varje gång en prognos avviker på detta sätt uppmärksammas det särskilt i texten.

Den fråga som uppgiftslämnarna till den här skriften har tagit ställning till är om det om fem år kommer att råda brist på arbetskraft, balans mellan utbud och efterfrågan eller om det kommer att finnas ett överskott på arbetskraft.

- Med **brist** på arbetskraft menas att det om fem år antagligen kommer att finnas fler jobb än utbildade. Brist innebär att arbetsgivarna har rekryteringsproblem. Möjligheterna att få jobb är därmed mycket goda.
- Med **balans** menas att det om fem år antagligen kommer att råda balans mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft. Balans innebär att det kommer att finnas ungefär lika många utbildade som det finns arbeten. Möjligheterna att få jobb kommer därmed att vara goda.
- Med **överskott** på arbetskraft menas att det om fem år antagligen kommer att finnas fler utbildade än det kommer att finnas jobb. Det kan därmed vara svårt att få jobb och än svårare att få en varaktig tjänst och relevanta arbetsuppgifter. Överskott innebär vanligen risk för arbetslöshet.

---

¹ Detta gäller samtliga prognoser som Sacos förbund DIK har bidragit med.

Balansen mellan utbud och efterfrågan

En prognos för tillgången på arbeten för ett visst yrke är summan av en lång rad antaganden.

För det första handlar det om antaganden om utbudet av arbetskraft inom yrket; antalet som vill och kan arbeta inom ett yrke vid ett givet tillfälle. För det andra handlar det om antaganden om tillgången på arbete för ett visst yrke – det vi kallar efterfrågan på arbetskraft.

Utbudet av arbetskraft inom ett visst yrke påverkas bland annat av:

- Hur många som examineras. Antalet examinerade beror på både antalet personer i en viss generation, studenternas utbildningsval och utbildningssystemets dimensionering.
- Hur många som går i pension.
- Vad de som redan har utbildat sig väljer att arbeta med. Det beror till stor del på arbetsmarknadens villkor (lön, arbetsmiljö, utvecklingsmöjligheter med mera).
- Migration, både in- och utvandring.
- Regler om vilka kompetenser som krävs för att få utöva ett yrke. Allra tydligast är detta för yrken med legitimationskrav, exempelvis läkaryrket.

Efterfrågan på arbetskraft inom ett visst yrke påverkas bland annat av:

- Befolkningens åldersmässiga sammansättning. Fler födda kan på sikt innebära ökat behov av exempelvis lärare. Fler äldre kan enligt samma logik betyda ett ökat behov av vård och omsorg.
- Ändrade konsumtionsmönster och trender, till exempel om det plötsligt blir stor efterfrågan på en viss typ av varor eller tjänster.
- Konjunkturens utveckling, både nationellt och globalt.
- Politiska prioriteringar och beslut.
- Tekniska innovationer.
- Nya sätt att organisera arbete. Ett bra exempel är den intensiva globaliseringsprocess som under de senaste årtiondena bland annat har inneburit att arbetsuppgifter har flyttats från Sverige, samtidigt som andra har kommit till eller ökat i betydelse.

När det handlar om efterfrågan på arbetskraft för ett visst yrke gäller det också att vara medveten om att det inom många yrken finns olika utbildningsgrupper som konkurrerar om samma jobb. Det betyder att även om efterfrågan på arbetskraft för ett visst yrke bedöms vara oförändrad kan arbetsmarknadsutsikterna för olika utbildningsgrupper inom yrket skilja sig åt. En långsiktig trend på arbetsmarknaden har varit ökad specialisering. Detta har i stora drag inneburit en utveckling mot att det inom ett och samma yrke finns allt färre utbildningsbakgrunder representerade, samtidigt som personer med en och samma utbildningsinriktning finns representerade inom allt färre yrken. Sammanfattningsvis gäller att det inte alltid räcker med att ta reda på sitt drömyrke. Lika viktigt kan vara att ta reda på hur man bäst utbildar sig för att i framtiden få utvecklas och jobba inom just det yrket.

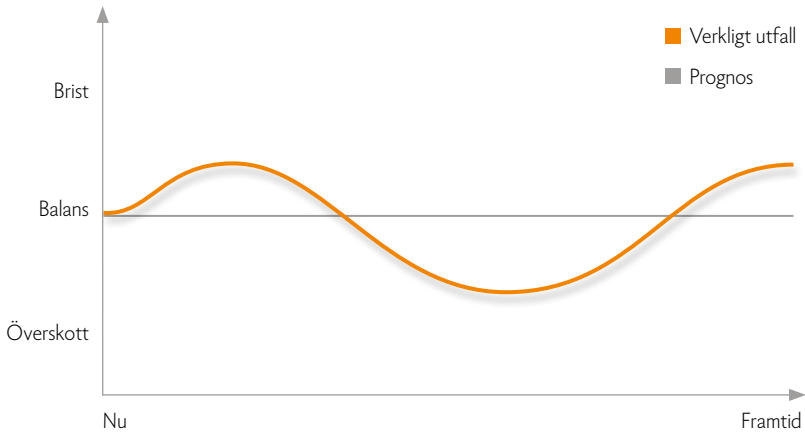
Det är viktigt att vara medveten om att det finns skillnader i både kvalitet och inriktning mellan olika utbildningar och utbildningsanordnare.

Osäkerhet

Prognoser är kvalificerade gissningar. Bättre än så blir det faktiskt inte ens när prognoser är som allra bäst. Det finns många faktorer som inte går att räkna med i en prognos. Till exempel vet vi inte hur det allmänna konjunkturläget kommer att utvecklas. Samtidigt vet vi att i vissa lägen så är konjunkturläget den enskilt viktigaste faktorn. Generellt gäller att privat sektor alltid är mer känslig för konjunktursvängningar än offentlig sektor. När konjunkturen svänger kan situationen på arbetsmarknaden förändras mycket snabbt.

Förutom konjunkturläget finns en lång rad andra faktorer som också är svåra eller omöjliga att förutse på fem års sikt. Arbetsmarknaden kan exempelvis påverkas av förändrade konsumtionsmönster. Nya lagar, regelverk eller politiska prioriteringar kan plötsligt och dramatiskt ändra förutsättningarna på arbetsmarknaden.

I figuren nedan illustreras hur verklighetens arbetsmarknadsläge ibland skiljer sig från den långsiktiga trend som prognosen försöker förutsäga. Den rätta linjen är prognosen, medan verklighetens arbetsmarknadslägen (den böljande kurvan), både kan vara bättre och sämre än det som prognosen förutsagt. Prognosen bygger på faktakunskap om ett antal kända faktorer och antaganden om det som är okänt. I praktiken har de okända faktorerna ofta stor betydelse för hur det verkligen blir ett visst år.

Eftersom prognoser ibland har fel är det viktigt att vara uppmärksam på de antaganden som kan vara särskilt osäkra. Det finns också alltid anledning att fråga:

Hur stor risk är det att prognosen slår fel? Vilka är de viktigaste osäkerhetsfaktorerna?

En del av prognoserna i *Framtidsutsikter* förutspår stora förändringar av arbetsmarknadsläget fram till år 2015. När situationen på arbetsmarknaden förutspås förändras väsentligt finns det naturligtvis också anledning att ställa frågor om förändringens orsaker: Vad är det som kommer att göra situationen så annorlunda och hur rimligt är det?

För att underlätta för läsaren är därför bedömningarna i *Framtidsutsikter* utrustade med ett osäkerhetsmått. Måttet är en rimlighetsbedömning, som uppgiftslämnarna i *Framtidsutsikter* svarar för. Det hela har gått till så att uppgiftslämnarna har uppskattat prognosernas osäkerhet på en skala mellan ett och fem. Ett på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och fem innebär mycket hög grad av osäkerhet.

Viktigt är att understryka att även om en prognos bedöms ha mycket låg osäkerhet innebär det inte att prognosen är säker. Alla prognoser bygger på antaganden, och om förutsättningarna ändras kan prognosen slå fel. Prognoser ska därför alltid ifrågasättas!

Arbetsmarknadens kännetecken

Vid sidan om osäkerhetsmättet kan den som vill veta mer om de arbetsmarknadsmässiga riskerna för ett visst yrke ha stor nytta av information om hur utvecklingen historiskt har sett ut på arbetsmarknaden för ett yrke. Uppgifter om vad som har hänt i samband med tidigare lågkonjunkturer kan ofta ge en god bild av vad som är rimligt att förvänta sig vid en framtida nedgång. Läsaren bör fråga sig: *Vad har hittills kännetecknat arbetsmarknaden för yrket?*

Till läsarens hjälp har uppgiftslämnarna i den här skriften beskrivit hur arbetsmarknaden sett ut tidigare. Det kanske viktigaste är om arbetsmarknaden kännetecknats av stora eller små skillnader i arbetslöshet mellan hög och lågkonjunktur; det vill säga om konjunkturläget påverkar chanserna att få jobb i stor eller i liten utsträckning.

Brist är inte alltid bra

För den som tar del av en prognos är det viktigt att vara medveten om att brist, eller stor tillgång på jobb, inte självklart är det samma som att exempelvis utvecklingsmöjligheterna, arbetsmiljön och löneläget kommer att vara bra. Ibland beror brist nämligen på att det finns problem inom dessa eller andra områden. Varje signal om att det kommer att finnas mycket gott om jobb bör väcka frågan: *Varför brist?*

Skälen till att det uppstår brist på arbetskraft kan vara många. När en brist beror på att få väljer att utbilda sig mot ett visst yrkesområde eller när de som utbildat sig väljer att söka sig till andra områden finns stor anledning att ta reda på mer.

Förutom att det är angeläget att ta reda på om orsakerna till brister är det också viktigt att vara medveten om att brister, oavsett orsak, kan påverka arbetsförhållandena inom yrket. Brist kan för de yrkesverksamma inom ett yrke innebära ökad övertid, ökad stress och mindre möjligheter att ta raster. Brist, i kombination med andra missförhållanden, är ibland också orsak till ökade sjukskrivningar eller att kompetent personal söker sig bort. Sacoförbunden kan ge bra information om villkor och arbetsförhållanden inom sina respektive utbildnings- och yrkesområden.

Utbildning är en investering

Att skaffa sig en akademisk utbildning är en stor investering i både tid och pengar. Detta är något som många inte ens reflekterar över. Det är viktigt att få avkastning på sin utbildningsinvestering, men för olika människor innebär det olika saker. För någon handlar det om att få lära sig nya saker och tänka i nya banor, för någon annan handlar det om att få ägna sig åt sitt drömyrke och för en tredje handlar det om trygghet eller att få en bra lön.

Alla som funderar över ett utbildningsval bör fråga sig hur mycket utbildningen egentligen är värd. Värdet är naturligtvis individuellt, men frågan är lika viktig för det. Att svara på frågan är ett viktigt led i att fatta ett klokt utbildningsbeslut.

För den som funderar över sitt utbildningsval är god kunskap om arbetsmarknaden alltid viktigt eftersom det handlar om de framtida möjligheterna att få utöva sitt yrke. För detta kan prognoserna i denna skrift vara till nytta.

Om framtidsprognosen för ens drömyrke ser dystert ut är frågan om vad utbildningen är värd särskilt viktig. Då handlar det om att väga nackdelar och risker - exempelvis perioder av arbetslöshet, flytt till annan ort, deltidsjobb, kortare anställningar och låg lön - mot utbildningens möjligheter och fördelar.

Det är alltid klokt att fundera på vad som är viktigast och tänka över olika alternativa vägar att nå sina mål.

Sammanfattande tabell

Tabellen sammanfattar Sacoförbundens prognoser för de nyexaminerades arbetsmarknader år 2015.

I tabellen används tre rubriker: **brist**, **balans** och **överskott**:

- Med **brist** på arbetskraft menas att det om fem år antagligen kommer att finnas fler jobb än utbildade. Brist innebär att arbetsgivarna har rekryteringsproblem. Möjligheterna att få jobb är därmed mycket goda.
- Med **balans** menas att det om fem år antagligen kommer att råda balans mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft. Balans innebär att det kommer att finnas ungefär lika många utbildade som det finns arbeten. Möjligheterna att få jobb kommer därmed att vara goda.
- Med **överskott** på arbetskraft menas att det om fem år antagligen kommer att finnas fler utbildade än det kommer att finnas jobb. Det kan därmed vara svårt att få jobb och än svårare att få en varaktig tjänst och relevanta arbetsuppgifter. Överskott innebär vanligen risk för arbetslöshet.

Tabell 1 Nyexaminerades arbetsmarknader år 2015

BRIST	BALANS	ÖVERSKOTT
Arbetsterapeut	Agronom	Beteendevetare
Brandingenjör	Apotekare	Bibliotekarie*
Cyodiagnostiker	Arbetsförmedlare	Förlagsredaktör*
Gymnasielärare i yrkesämnen	Arkitektyrken	Geovetare
Högskoleingenjör	Arkivarie*	Hälsovetare
Kiropraktor	Audionom	Kommunikatör*
Lärare/Forskare vid universitet och högskolor	Biomedicinsk analytiker	Kultur- och Turismyrken*
Psykolog	Civilekonom/Ekonom	Museiyrken*
Receptarie	Civilingenjör	Optiker
Reservofficer	Datavetare	Samhällsvetare
Sjukgymnast	Dietist	
Socionom	Fysiker	
Språkyrken*	Jurist	
Tandläkare	Jägmästare	
	Kemist	
	Lantmästare	
	Logoped*	
	Lots	
	Läkare	
	Lärare i grundskolans senare år/Lärare i grundskolans tidiga år/Gymnasielärare allmänna ämnen	
	Matematiker	
	Miljö- och hälsoskyddsinspektör	
	Miljövetare	
	Personalvetare	
	Sjukhusfysiker	
	Sjöbefäl	
	Skogsmästare	
	Skolledare	
	Systemvetare	
	Studie- och yrkesvägledare	
	Tandhygienist	
	Veterinär	

* Prognosen är en och samma för såväl nyexaminerade som erfarna.

Yrkesområden med **brist** på arbetskraft år 2015

Med brist på arbetskraft avses att det om fem år antagligen kommer att finnas fler jobb än utbildade inom yrkesområdet. Brist innebär att arbetsgivarna har rekryteringsproblem. Möjligheterna att få jobb är därmed mycket goda.

Arbets­terapeut

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

I dag råder balans på arbetsmarknaden för arbetsterapeuter, men det finns stora variationer regionalt och lokalt. På vissa orter är det idag svårigheter att rekrytera arbetsterapeuter samtidigt som det på utbildningsorterna råder ett visst överskott.

Antalet arbetsterapeuter i yrkesverksam ålder växer, men ökningstakten har på senare år dämpats av att medelåldern blivit högre och allt fler går i pension. Enligt SCB:s prognoser kommer efterfrågan på arbetsterapeuter att öka snabbare än vad utbildningsorterna hinner utbilda.

På fem års sikt väntas det därför råda brist, men regionalt kommer skillnaderna vara stora och nyexaminerade kan behöva flytta för att få jobb. Den demografiska utvecklingen påverkar behovet av arbetsterapeutiska insatser eftersom antalet äldre i befolkningen kommer att öka under den närmaste tioårsperioden.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen små. En anledning till detta är att majoriteten av arbetsterapeuterna arbetar inom den offentligt finansierade vården och omsorgen. Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 4 för erfarna på en skala från 1 till 5.

Mer information: Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter, www.fsa.akademikerhuset.se

Brandingenjör

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Brist
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Vår bedömning grundar sig på det faktum att arbetslösheten inom gruppen har varit låg under en följd av år, oavsett konjunkturläge. Arbetsmarknaden har också successivt breddats för brandingenjörer (civilingenjörer i riskhantering).

De flesta arbetar fortfarande inom räddningstjänsten, men idag anställs allt fler i olika former av privat verksamhet (försäkringsbolag, byggföretag och konsultverksamheter). Vår bedömning är att den utvecklingen kommer att fortsätta.

Sammantaget ser vi därför positivt på det framtida arbetsmarknadsläget, också med hänsyn tagen till att utbildningen förutom i Lund sedan ett par år nu anordnas även vid Luleå tekniska universitet.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen små. Sett över längre tid har arbetslösheten för brandingenjörer varit mycket låg också när konjunkturen varit svagare, och väsentligt lägre än för ingenjörer totalt.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Antalet brandingenjörer är litet, vilket gör alla försök till regelrätta prognoser svåra.

Vår bedömning grundar sig på arbetsmarknadsläget och breddningen av yrket så som det utvecklats över längre tid. Om antalet examinerade brandingenjörer snabbt växer, skulle det självfallet få en relativt stor påverkan på utbudet av arbetskraft beroende på yrkeskårens begränsade storlek. En viss ökning kan förväntas, när nu också Luleå anordnar utbildningen. Vår bedömning är att det möjligen kan innebära att arbetsmarknaden övergår i balans.

Mer information: Sveriges Ingenjörer, www.sverigesingenjorer.se

Cytodiagnostiker

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Brist
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Cytodiagnostikerna är en liten yrkesgrupp som kommer att vara fortsatt efterfrågad även i framtiden. Idag finns ingen apparatur eller teknisk lösning som kan ersätta de bedömningar som cytodiagnostikern gör i mikroskopet utifrån sin kompetens och sitt kunnande.

Arbetsmarknaden kännetecknas av små skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Det är redan i dag brist på cytodiagnostiker och denna kommer att öka under kommande år. Det är betydligt fler som pensioneras än som utbildas. Även om fem år kommer det att vara brist på cytodiagnostiker.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 1 för nyexaminerade och 1 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Gymnasielärare i yrkesämnen

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Brist
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Arbetsmarknaden kännetecknas av små skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Utbildade lärare i gymnasieskolans yrkesämnen är en bristvara såväl i hög- som lågkonjunktur. Dessutom finns en arbetsmarknad inom ämnet utanför skolektorn. Bristen på utbildade lärare i yrkesämnen har varit stor över tid. Trots prognoser om minskande elevkullar kombinerat med sämre ekonomiska tider ser bristen ut att hålla i sig på fem års sikt.

Normalt sett är skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur små. Prognosens osäkerhet uppskattas till 2 för nyexaminerade och 2 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Lärarnas Riksförbund, www.lr.se

Högskoleingenjör

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Arbetsmarknaden för högskoleingenjörer, liksom för ingenjörer generellt, förbättrades successivt från 2005 fram till hösten 2008, då arbetslösheten för medlemmar i Sveriges Ingenjörer nådde sin lägsta nivå under decenniet. Under 2009 ökade arbetslösheten successivt till följd av oron på finans- och arbetsmarknaden, men i början av hösten stannade den ändå av på en måttlig nivå. Nivån har därefter legat oförändrad fram till idag (våren 2010), samtidigt som antalet jobb åter har ökat.

Trots att finanskrisen alltså kastade en skugga över arbetsmarknaden förra året, rapporterade företagen fortfarande brist på flera ingenjörsggrupper, där ingenjörer inom bygg utmärkte sig särskilt. På tre års sikt bedömdes att antalet anställda skulle öka inom samtliga grupper, med undantag för högskoleingenjörer inom kemi-, bio- och materialteknik.

Arbetslösheten bland nyexaminerade är svårare att bedöma, men för närvarande är den sannolikt högre än för de redan yrkesverksamma.

Rekryteringsbehoven för ingenjörer totalt förväntas öka under de kommande åren till följd av strukturförändringar och stora åldersavgångar (främst bland gymnasieingenjörer).

Trots att antalet nybörjare på ingenjörsutbildningarna har ökat de senaste två åren ser tillgången inte ut att kunna motsvara den framtida efterfrågan. Återinförandet av ett fjärde tekniskt år på gymnasiet ("gymnasieingenjör") kan eventuellt ge ett tillskott, men det är för tidigt att säga hur många det kommer att röra sig om. På fem års sikt bedöms det därför råda brist på högskoleingenjörer generellt, med variationer inom inriktningarna.

Vår bedömning bygger främst på SCB:s Trender och prognoser 2008, SCB:s Arbetskraftsbarometer 2009 samt Högskoleverkets rapport Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden (2010:1).

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen medelstora. Arbetslöshetsnivåerna för ingenjörer har genomgående varit avsevärt lägre än på arbetsmarknaden totalt, oavsett konjunkturläge. Sedan mitten av 90-talet har arbetslösheten för medlemmar i Sveriges Ingenjörer som regel också legat lägre än för akademikerförbunden inom Saco totalt.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och

5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Osäkerheten i prognosen beror till del på det framtida konjunkturläget. En annan osäkerhetsfaktor följer av att högskoleingenjörsutbildningarna spänner över en mängd olika teknikområden och branscher. Arbetsmarknadsläget följer i stort konjunkturen, men med vissa skillnader mellan inriktningarna. Dessa skillnader kan påverkas av hur antalet nybörjare på enskilda inriktningar utvecklas.

Mer information: Sveriges Ingenjörer, www.sverigesingenjorer.se

Kiropraktor

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Brist
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Problem i rörelseapparaten är den vanligaste orsaken till långtidssjukskrivning och utgör en stor kostnad för samhället. I dag finns det vetenskapligt stöd för manuell behandling av smärta i muskler, vilket gör att fler och fler söker sig till andra behandlingsformer än den traditionella vården.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen små och märks i förta hand i storstadsregionerna. Inom ett par år väntas relativt stora pensionsavgångar och allt för få utbildar sig för tillfället för att täcka upp detta framtida behov. Även utan stora pensionsavgångar så hade prognosens osäkerhet varit låg. Detta eftersom det i dagsläget finns alldeles för få kiropraktorer i förhållande till Sveriges befolkning.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 1 för nyexaminerade och 1 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: SRAT, www.srat.se

Lärare/Forskare vid universitet och högskolor

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Överskott
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Inom fem år kommer det troligen att råda en viss brist inom många områden. Inom vissa områden, t.ex. inom vård- och lärarutbildningarna, råder redan idag generell brist på disputerade lärare. Denna bedömning är dock mycket osäker och beror dels på studenters efterfrågan av olika typer av högre utbildning, dels på statsmakternas tilldelning av resurser till forskning och utbildning. 2008 års forskningsproposition innebär stora tillskott inom vissa forskningsområden, såsom medicin och teknik, de närmaste två, tre åren.

Tillgången på disputerade i förhållande till efterfrågan inom högskolan varierar kraftigt mellan olika ämnen både nu och framöver. Pensionsavgångarna kommer att öka, vilket innebär att det inom många ämnen med stor sannolikhet kommer att råda brist på meriterade disputerade. Variationerna är dock stora mellan olika ämnen, samtidigt som specialiseringen är stor, varför bedömningarna ovan egentligen måste göras ämnesvis.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen små. Tvärt emot vad som gäller för de flesta yrken påverkas sysselsättningen inom högskolan positivt av en lågkonjunktur. Detta beror på att statsmakterna ofta utökar antalet högskoleplatser för att motverka arbetslösheten, vilket leder till mer arbete för universitets- och högskolelärarna.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Efterfrågan på universitetslärare och forskare har varierat över tiden. I tider av stark studentexpansion har brist på meriterade lärare funnits dels inom de områden där studentantalet ökat snabbt, t.ex. ekonomiämnen, dels inom områden där bristen på disputerade lärare varit stor, t.ex. inom vård- och lärarutbildningarna.

Prognosen är osäker, då den bl.a. beror på studentefterfrågan och statsmakternas forskningspolitik. Som redan påpekats varierar dessutom förhållandena mellan olika ämnen, varför det är mycket svårt att göra en sammanfattande bedömning för hela universitetsläraryrket.

Mer information: Sveriges universitetslärarförbund (SULF), www.sulf.se

Psykolog

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Om fem år kommer det att råda brist på arbetskraft eftersom många psykologer pensioneras de närmaste åren. Tillgången på utbildade psykologer blir inte tillräcklig utifrån det antal som utbildas idag. Men det finns stora skillnader mellan olika regioner i landet. På många håll väntas bristen bli fortsatt stor, medan det i det närmaste råder balans i storstadsområdena.

Psykologisk kunskap behövs på allt fler områden i samhället. Psykologernas arbetsmarknad håller därför på att vidgas. Fler psykologer anställs i kommunerna och många blir egna företagare. Arbetslösheten för psykologer ligger sedan ett antal år på en låg nivå.

Skillnaderna i arbetslöshet mellan hög- och lågkonjunktur har för nyexaminerade psykologer historiskt sett varit medelstora till relativt stora. Motsvarande skillnader för etablerade är i regel relativt små. Prognosens osäkerhet uppskattas till 1 för nyexaminerade och 1 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Sveriges Psykologförbund, www.psykologforbundet.se

Reservofficer

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Brist
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Överskott
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Reservofficeren kommer även i framtiden att ha betydelse för Försvarsmaktens förmåga att klara sina uppgifter. Behovet av dubbla kompetenser, såväl civila som militära, bedöms vara fortsatt stort, såväl nationellt som internationellt. Behov finns alltid av reservofficerare i utlandsstyrkan (idag är ca 20-30% av utlandsstyrkans officerare reservofficerare), men även för kortare eller längre tjänstgöringar på hemmaplan.

Arbetsmarknaden kännetecknas av relativt små skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Arbetsmarknadsläget för en reservofficer påverkas av hur riksdag och regering vill bedriva den svenska säkerhetspolitiken och därmed vilka uppgifter vår försvarsmakt skall kunna lösa.

Att i dagsläget ge en prognos på Försvarsmaktens behov om fem år är mycket vanskligt, med tanke på de stora omvälvningar som sker. Prognosens osäkerhet, för såväl nyexaminerade som erfarna, uppskattas till 4 på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Reservofficerarna, www.reservofficerarna.se

Receptarie

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Idag är det brist på receptarier. En relativt stor andel av de yrkesverksamma receptarierna på apotek kommer dessutom att gå i pension inom en femårsperiod, vilket medför en fortsatt och eventuellt förvärrad brist på receptarier på apotek.

Apoteksmarknaden har nyligen omreglerats. De nya regler, som gäller från och med den 1 juli 2009, har inneburit att det har blivit möjligt för andra än staten att äga apotek. Erfarenheter från liknande förändringar i andra

länder visar att tillgängligheten till apotek ökar, både genom fler apotek och genom utökat öppethållande. Det har också medfört ett ökat behov av farmaceuter, vilket är den förväntade utvecklingen även i Sverige, vilket vi redan har sett början av. Med en ökad andel äldre i befolkningen, som använder många olika läkemedel, ökar dessutom behovet av rådgivning och information till patienter och anhöriga.

Både politiker och verksamheterna har uppmärksammat behovet av farmaceutisk kompetens för att klara den uppgiften, via apotek och andra kanaler. Den förväntade utvecklingen av apoteksmarknaden och behovet av rådgivningstjänster, i kombination med minskande antal studenter på receptarieutbildningarna de senaste åren, gör att det högst sannolikt kommer att vara en fortsatt brist på receptarier den kommande femårsperioden.

Allt fler läkemedelsföretag anställer i större utsträckning farmaceuter, dock framför allt apotekare, inom områden som marknadsföring och försäljning. Samtidigt vet vi att många läkemedelspatent löper ut de närmaste åren, vilket kan leda till neddragningar inom läkemedelsföretagen. Omregleringen av apoteksmarknaden kan möjligtvis även öka behovet av farmaceutisk kompetens på många läkemedelsföretag, på grund av att fler apotek öppnas och att aktörerna på marknaden mångdubblas, vilket läkemedelsföretag och även offentlig verksamhet måste anpassa sig till.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen små. Receptarier har, jämfört med andra yrken, historiskt sett haft låg arbetslöshet.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Osäkerheten betingas av att apoteksmarknaden nyligen har genomgått en omreglering och att marknaden fortfarande utvecklas.

Mer information: Sveriges Farmaceutförbund, www.farmaceutforbundet.se

Sjukgymnast

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Förbundets bedömning är att arbetsmarknaden, för nyexaminerade och erfarna sjukgymnaster på fem års sikt kommer att kännetecknas av brist. Stora förväntade pensionsavgångar samt antaganden om en förändrad hälso- och sjukvårdsorganisation är viktiga förutsättningar för att prognosen ska slå in.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen relativt små. Prognosens osäkerhet uppskattas till 2 för nyexaminerade och 2 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Osäkerheten betingas bland annat av hur politiken inom området kommer att utvecklas. Det handlar exempelvis om beslut om vårdens utformning och om vilken vård som ska bedrivas inom ramen för skattefinanserna.

Mer information: Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund, www.sjukgymnastforbundet.se

Socionom

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Även om möjligheterna att få jobb för socionomer varierar något över landet råder idag balans på arbetsmarknaden nationellt sett. En bristsituation väntas uppstå på grund av kommande pensionsavgångar och ökat rekryteringsbehov av socionomer inom äldreomsorgen på fem års sikt.

Arbetsmarknaden kännetecknas normalt av relativt små skillnader mellan hög- och lågkonjunktur, men är även beroende av politiska beslut. Konsekvenserna av den ekonomiska krisen som drabbat svensk arbetsmarknad 2008–2010 skapar dock viss osäkerhet i prognosen. Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för såväl erfarna som oerfarna på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet.

Kommunernas ekonomi spelar på sikt stor roll. Blir den nuvarande arbets-

marknadsnedgången djup och långvarig finns risk att kommuner behöver spara. Detta skulle exempelvis kunna innebära att återbesättning av väntade pensionsavgångar senareläggs.

Mer information: Akademikerförbundet SSR, www.akademssr.se/student

Språkyrken*

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade och erfarna idag: Brist
- **Prognos för nyexaminerade och erfarna till år 2015: Brist**

Idag råder det brist på arbetskraft inom området och i synnerhet när det gäller facköversättare. Viktiga anledningar till det stora behovet av kvalificerade översättare och tolkar är globaliseringen och Sveriges engagemang inom EU. Inom näringslivet finns det behov av kvalificerad kompetens inom teknik, juridik och ekonomi. Det råder också brist på översättare och tolkar i udda språk. Arbetsmarknaden för översättare av skönlitteratur är dock osäker, likaså för tv- och filmöversättare. Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet.

* Prognosen är en och samma för såväl nyexaminerade som erfarna.

Mer information: DIK, www.dik.se

Tandläkare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Brist**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Det råder i dag brist på tandläkare och i synnerhet på yrkeserfarna tandläkare. För nyexaminerade tandläkare är bilden mer splittrad. Nyexaminerade tandläkare är efterfrågade framförallt utanför storstäderna. Generellt sett är det lättare att få jobb som tandläkare på landsorten än i storstäderna. Om fem år bedömer Tandläkarförbundet att det fortfarande är goda möjligheter att få arbete som tandläkare. Arbetsmarknadsläget ser bra ut även på längre sikt,

eftersom stora pensionsavgångar är att vänta inom kåren. Cirka 35 procent av tandläkarna som är sysselsatta inom tandvården i Sverige är över 55 år.

Efterfrågan på tandläkare har, historiskt sett, varierat kraftigt i Sverige. Skillnader mellan hög- och lågkonjunktur har normalt sett varit medelstora. Variationerna har berott på konjunkturläget, på missbedömning av det framtida behovet av tandläkare och på svårigheten att snabbt anpassa en lång utbildning efter arbetsmarknadens behov.

Den framtida efterfrågan på tandläkare påverkas av politiska beslut som exempelvis förändringar i finansieringen av tandvårdskostnaderna samt hur många tandläkare som flyttar in och ut ur Sverige. Prognosens osäkerhet uppskattas, för såväl nyexaminerade som erfarna, till 3 på en skala mellan 1 och 5 där 1 innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Sveriges Tandläkarförbund, www.tandlakarforbundet.se

Yrkesområden som är i balans år 2015

Med balans menas att det om fem år antagligen kommer att råda balans mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft. Balans innebär att det kommer att finns ungefär lika många utbildade som det finns arbeten. Möjligheterna att få jobb kommer därmed att vara goda.

Agronom

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Prognosen är att agronomerna kommer att ha en relativt bra arbetsmarknad under den närmaste femårsperioden. SCB skriver i rapporten Trender och prognoser 2008 att efterfrågan på agronomer ökat de senaste åren vilket bekräftas av såväl Naturvetarnas som Arbetsförmedlingens statistik och bedömningar.

Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Osäkerheten för prognosen beror delvis också på hur svensk jordbruks- och livsmedelsproduktion klarar den internationella konkurrensen. Det är svårt att bedöma möjligheterna på fem års sikt.

Arbetsmarknaden varierar mellan olika inriktningar och specialiseringar. Agronomer är snarare känsliga för hur det går för lantbruket och närliggande produktion och näringsgrenar än för generella ekonomiska svängningar.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 2 för nyexaminerade och 2 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Apotekare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Apoteksmarknaden har nyligen omreglerats, nya regler gäller från och med den 1 juli 2009 och det har blivit möjligt för andra än staten att äga apotek. Erfarenheter från liknande förändringar i andra länder visar att tillgängligheten till apotek ökar, både genom fler apotek och genom utökat öppethållande. Det har också medfört ett ökat behov av farmaceuter, vilket är den förväntade utvecklingen även i Sverige.

Nya förordningar inom apoteksbranschen tyder på att det kommer att anställas en större andel apotekare än idag, exempelvis för uppgifter som har med övergripande kvalitet och säkerhet att göra. Dessutom kommer en relativt stor andel av de idag yrkesverksamma farmaceuterna på apotek att gå i pension inom en femårsperiod, vilket gör att efterfrågan på apotekare troligtvis ökar på apotek.

Allt fler läkemedelsföretag anställer i större utsträckning farmaceuter, framför allt apotekare, inom områden som marknadsföring och försäljning. Samtidigt vet vi att många läkemedelspatent löper ut de närmaste åren, vilket kan leda till neddragningar inom läkemedelsföretagen.

Omregleringen av apoteksmarknaden kan möjligtvis även öka behovet av farmaceutisk kompetens på många läkemedelsföretag, på grund av att fler apotek öppnas och att aktörerna på marknaden mångdubblas, vilket läkemedelsföretag och även offentlig verksamhet måste anpassa sig till.

Med en ökad andel äldre, som använder många olika läkemedel, behöver hälso- och sjukvården och omsorgen ordna så att de gamla får hjälp och stöd med sin läkemedelsbehandling. Läkemedel som används på ett icke-optimalt sätt kostar både pengar och lidande. Både politiker och verksamheterna har uppmärksammat behovet av farmaceutisk kompetens för att klara den uppgiften och landsting och kommuner anställer eller anlitar i allt större utsträckning apotekare för att arbeta med patienter/klienter direkt eller för att utbilda och stödja annan personal när det gäller läkemedelsfrågor. Även apoteken utökar den typen av service. Det gör att efterfrågan på apotekare sannolikt ökar i framtiden.

Sammantaget gör detta att det inom en femårsperiod rimligtvis kommer att uppstå en brist på apotekare.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen små. Apotekare har, jämfört med andra yrken, historiskt sett haft låg arbetslöshet.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Apoteksmarknaden har nyligen genomgått en omreglering och marknaden håller fortfarande på att utvecklas.

Mer information: Sveriges Farmaceutförbund, www.farmaceutforbundet.se

Arbetsförmedlare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Överskott
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

I dag råder balans på arbetsmarknaden för arbetsförmedlare. Arbetsförmedlingen samverkar i ökad omfattning med Försäkringskassan med arbetslivsinriktad rehabilitering, vilket leder till ökad efterfrågan på arbetsförmedlare med yrkeserfarenhet eller specifik kompetens inom arbetslivsinriktad rehabilitering.

Därtill kommer det nya utökade uppdraget med ansvar för introduktionen av nyanlända invandrare. Insatserna ska ske i samverkan med kommuner och myndigheter vad gäller etablering och bosättning. Utökningen av uppdraget kommer att medföra ett behov av nyrekryteringar till myndigheten.

Arbetsförmedlingen kommer också att fortsätta att utveckla tjänster via telefon och internet för arbetsgivare och arbetssökande. Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Utvecklingen för yrket är till en del kontracyklisk. När det är lågkonjunktur behövs det fler arbetsförmedlare och när det är högkonjunktur färre. Arbetsförmedlingen tillhör de myndigheter som brukar få extraanslag i samband med lågkonjunktur, samtidigt som resurserna brukar minska när det går bättre. Medelåldern bland dagens arbetsförmedlare är hög, varför nyrekryteringar blir aktuella inom en femårsperiod.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade såväl som erfarna på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet. Osäkerheten i prognosen

är hög beroende på att efterfrågan på arbetsförmedlare är nära knuten till politiska beslut och hur den framtida arbetsmarknaden utvecklas efter krisen.

Mer information: Akademikerförbundet SSR, www.akademssr.se/student

Jusek, www.jusek.se/student

SRAT, www.srat.se

Arkitektyrken

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Arkitekternas arbetsmarknad är starkt knuten till konjunkturen, men även i den lågkonjunktur vi just nu upplever har arbetslösheten varit mycket låg bland arkitekter, vilket kan bero på positiva förväntningar på byggbranschen. Så snart en arkitekt skaffat sig några års erfarenhet blir denne mycket eftertraktad på arbetsmarknaden. Ökade satsningar på planering och byggande bidrar till ett fortsatt behov av arkitekttjänster. Växande arkitektyrken inom de närmaste fem åren är främst planerings- och landskapsarkitekt på vilka det i dagsläget råder brist. Utifrån ett femårsperspektiv är prognosen att det råder balans på marknaden för dessa grupper då deras respektive arbetsområden fortsätter att växa.

Arbetsmarknaden för arkitekter kännetecknas av relativt stora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Inte minst konjunktursvängar inom byggbranschen påverkar arkitekternas arbetsmarknad, vilket är något som man får lära sig att leva med som arkitekt. Störst svängningar brukar det vara för inredningsarkitekter, medan landskapsarkitekter och planeringsarkitekter har den mest stabila arbetsmarknaden.

Då arkitekternas arbetsmarknad är så starkt knuten till konjunktursvängningar inom byggbranschen är prognosens osäkerhet relativt stor. Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Sveriges Arkitekter, www.arkitekt.se/bli/arkitekt

Arkivarie*

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade och erfarna idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade och erfarna till år 2015: Balans

I takt med att informationsmängden i samhället ökar, ökar också behovet av en yrkeskår som har kompetens att organisera, strukturera och lagra information så den blir sökbar i dag och i framtiden. Den dokumenthantering vi talar om är i dag digital, och en av de stora utmaningarna är att säkerställa denna informationsmassa in i framtiden. Att medverka till ett hållbart långsiktigt digitalt bevarande blir ett viktigt arbetsfält för framtida arkivarier. Arbetsmarknaden kännetecknas av små skillnader mellan hög- och lågkonjunktur

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet.

*Prognosen är en och samma för såväl nyexaminerade som erfarna.

Mer information: DIK, www.dik.se

Audionom

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Efterfrågan på hörselvård kommer enligt SRATs bedömning att öka under de kommande fem åren. De främsta anledningarna till denna ökning är att de åldersgrupper som har störst behov av hjälp med sin hörsel kommer att utgöra en större andel av befolkningen och att den tekniska och medicinska utvecklingen gör att fler människor kan rehabiliteras.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen små. En anledning till detta är att landstingen, som till huvuddelen finansierar kostnaderna för hörselvården, på grund av vårdgarantin inte har kunnat skära ned.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 2 för nyexaminerade och 2 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Prognoserna och uppskattningen av deras osäkerhet förutsätter att samhällets ersättning för hörselvård förblir

oförändrad. Om samhällets ersättning kraftigt skulle minska blir efterfrågan på audionomernas tjänster mer beroende av konjunkturläge och individens betalningsförmåga.

Mer information: SRAT, www.srat.se

Biomedicinsk analytiker

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Inom ett antal år kommer behovet av biomedicinska analytiker att vara större än utbudet. Redan idag är det brist på vissa håll i landet. Medelåldern är hög vilket innebär att många kommer gå i pension de närmaste åren enligt Statistiska centralbyrån, SCB. Prognosen om brist är relativt säker då omkring 75 procent av yrkeskåren kommer att gå i pension fram till år 2030.

Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Prognosens osäkerhet uppskattas till 2 för nyexaminerade och 1 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Civilekonom/ekonom

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Arbetsmarknaden i dag bedöms vara i balans. Även på fem års sikt bedöms arbetsmarknaden vara i balans, vilket innebär att det kommer att finnas ungefär lika många arbeten som utbildade.

Konjunkturväxlingar påverkar naturligtvis civilekonomers/ekonomers arbetsmarknad. Generellt kan man säga att det förmodligen kommer att ta längre tid innan nyexaminerade civilekonomer/ekonomer får en anställning

de närmaste åren. Situationen ser dock något bättre ut inom offentlig sektor på grund av de stora pensionsavgångarna som väntas där.

Nyexaminerade med inriktning mot redovisning (controllere, redovisningsekonomer och revisorer) bedöms ha de bästa utsikterna och det kommer också att finnas efterfrågan på it-ekonomer och chefer.

Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Eftersom civilekonomer/ekonomer arbetar inom alla sektorer på arbetsmarknaden och inom alla branscher, påverkas olika yrken olika mycket. Känsligast är finansbranschen medan de som är verksamma inom till exempel redovisning drabbas i mindre utsträckning.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. En förutsättning för att det nuvarande balansläget på fem års sikt inte ska övergå i ett överskott är att högskoleutbildade ekonomer ersätter många av de gymnasieekonomer som under perioden går i pension.

Mer information: Akademikerförbundet SSR, www.akademssr.se/student

Civilekonomerna, www.civilekonomerna.se

Jusek, www.jusek.se/student

Civilingenjör

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- [Prognos för erfarna till år 2015: Balans](#)

Arbetsmarknaden för civilingenjörer, liksom för ingenjörer generellt, förbättrades successivt från 2005 fram till hösten 2008, då arbetslösheten för medlemmar i Sveriges Ingenjörer nådde sin lägsta nivå under decenniet. Under 2009 ökade arbetslösheten successivt till följd av oron på finans- och arbetsmarknaden, men i början av hösten stannade den ändå av på en måttlig nivå. Den har därefter legat oförändrad fram till idag (våren 2010), samtidigt som antalet jobb åter har ökat. Trots att finanskrisen alltså kastade en skugga över arbetsmarknaden under 2009, rapporterade företagen fortfarande brist på flera ingenjörsgupper, där ingenjörer inom bygg utmärkte sig särskilt. På tre års sikt bedömdes att antalet anställda skulle öka inom samtliga grupper (med undantag för högskoleingenjörer inom kemi-, bio- och materialteknik).

Arbetslösheten bland nyexaminerade är svårare att bedöma, men för närvarande är den sannolikt högre än för de redan yrkesverksamma. Rekryteringsbehoven för ingenjörer totalt förväntas öka under de kommande åren till följd av strukturförändringar och stora åldersavgångar (främst bland gymnasiingenjörer). Om man tittar enbart på civilingenjörer skulle det med nuvarande antal nybörjare råda ett visst överskott på fem års sikt, med variationer inom inriktningarna. Detta kan dock komma att uppvägas av den stora förväntade bristen på högskoleingenjörer.

Totalt sett gör vi därför bedömningen att balansen på arbetsmarknaden kommer att bestå på fem års sikt. Vår bedömning bygger främst på SCB:s Trender och prognoser 2008, SCB:s Arbetskraftsbarometer 2009 samt Högskoleverkets Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden (2009:5 R).

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är medelstora. Sett över längre tid följer arbetslösheten för civilingenjörer ett mönster snarlikt det för arbetsmarknaden i stort. Till bilden hör dock att arbetslöshetsnivåerna för ingenjörer genomgående varit avsevärt lägre än på arbetsmarknaden totalt, oavsett konjunkturläge. Sedan mitten av 90-talet har arbetslösheten för medlemmar i Sveriges Ingenjörer som regel också legat lägre än för akademikerförbunden inom Saco totalt.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Osäkerheterna beror till del på det framtida konjunkturläget. En annan osäkerhetsfaktor följer av att civilingenjörsutbildningarna spänner över en mängd olika teknikområden och branscher. Arbetsmarknadsläget följer i stort konjunkturen, men med vissa skillnader mellan inriktningarna. Dessa skillnader kan påverkas av hur antalet nybörjare på enskilda inriktningar utvecklas.

Mer information: Sveriges Ingenjörer, www.sverigesingenjorer.se

Datavetare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Arbetsmarknaden för datavetare är i gränslandet mellan balans och brist. Trots finanskris och konjunktur nedgång har inte arbetslösheten påverkats nämnvärt. Det är svårt att veta hur konjunktur nedgången påverkar datavetare längre fram då det brukar vara en eftersläpning för akademiker, men på fem års sikt förutspås samma läge som idag på arbetsmarknaden. Trots en ung medelålder och låga pensionstal får yngre datavetare arbete och behovet förändras snabbt och nya kompetenser inom området efterfrågas.

Arbetsmarknaden kännetecknas av normalstora skillnader i arbetslöshet mellan hög- och lågkonjunktur. Datavetare arbetar till stor del inom områden som förändras väldigt snabbt vilket gör att det är svårt att veta hur arbetsmarknaden ser ut om fem år. Datavetare har däremot en djup matematisk kunskap som gör att de inte är riktigt lika känsliga för it-branschens utveckling som vissa andra smalare it-utbildningar.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Dietist

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Överskott
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- [Prognos för erfarna till år 2015: Balans](#)

Arbetsmarknaden för dietister är i balans, men med regionala variationer. Tidigare var arbetslösheten högre, men behovet av dietister ökar inom kommunsektorn och det privata näringslivet. De flesta dietisterna återfinns idag inom landstinget, men arbetsmarknaden har breddas. En viktig anledning är att kunskap om betydelsen av rätt kost och näring ökat inom företag och i kommuner. Det gör dietistyrket mindre känsligt för svängningar i ekonomin än tidigare.

Arbetsmarknaden för dietister kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Prognoser är alltid svåra att göra, men ett ökat intresse för dietisternas kompetens och en breddad arbetsmarknad även utanför landstinget talar för att arbetsmarknaden är i balans även om fem år.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Dietisternas Riksförbund, www.drf.nu

Fysiker

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- [Prognos för erfarna till år 2015: Balans](#)

De senaste åren har sysselsättningen ökat och arbetsmarknaden för fysiker är nu i balans. Det har i perioder varit svårt för fysiker att få arbete. Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 2 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Jurist

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- [Prognos för erfarna till år 2015: Balans](#)

Det utbildas fler jurister än vad som går i pension, samtidigt som juristernas arbetsmarknad har breddats till andra områden än de klassiska juristyrkena. Stora pensionsavgångar väntas de kommande åren, framförallt inom rättsväsendet inklusive advokatbyråer och juridiska byråer.

Arbetsmarknaden kännetecknas av små skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Juristers arbetsmarknad är inte så konjunkturkänslig, eftersom en stor del arbetar inom rättsväsendet, övrig offentlig sektor och med juridisk rådgivning på privata företag. Inom dessa delar av arbetsmarknaden är efterfrågan relativt stabil. För jurister i stort är därför skillnaderna i arbetslöshet mellan låg- och högkonjunktur relativt små.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Jusek, www.jusek.se/student

Jägmästare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- [Prognos för erfarna till år 2015: Brist](#)

Jägmästare har idag en arbetsmarknad i balans. Skogsakademiker har utöver skogsproduktion en stor del i arbetet med klimatomställningen där skogen är en viktig resurs på flera sätt. Skogsråvara kommer att behövas i nya material och som alternativ till oljebaserade produkter. I denna omställning behövs det i olika led duktiga personer med kunskap om skogsbruk och hållbar utveckling. Prognosen ger att det kommer att vara ett underskott av jägmästare om fem år vilket ger en brist på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 2 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Kemist

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Brist
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Arbetsmarknaden för kemister är idag i stort sett i balans. Arbetsmarknaden varierar dock mellan olika typer av specialiseringar inom kemin. Ofta efterfrågar arbetsgivare individer med kemikunskaper i kombination med något annat ämne, exempelvis ekonomi, projektledning eller marknadsföring. Enligt Arbetsförmedlingen efterfrågar många arbetsgivare även en bredd inom kemikunskaperna. Implementeringen av EU:s kemikaliedirektiv, REACH, ökar behovet av kemisk kompetens hos alla verksamheter som hanterar kemiska produkter. Ökade krav på klimatanpassad produktion och miljökrav i verksamheter kan också öka behovet av kemisters kompetens tvärs över arbetsmarknaden och hos arbetsgivare som inte specifikt driver kemiskt inriktad verksamhet.

Under den kommande femårsperioden väntas stora pensionsavgångar. På fem års sikt förutspås därför balans eller till och med brist inom vissa regioner eller branscher.

Arbetsmarknaden kännetecknas av stora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Tidigare var det ett överskott på kemister, men situationen förbättrades under år 2007 och 2008 och är nu i balans. Kemisters arbetsmarknad har gått upp och ned de senaste åren, delvis genom att den följt upp- och nedgångar i konjunkturen.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Lantmästare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Prognosen är att lantmästarnas arbetsmarknad kommer att vara relativt god under den närmaste femårsperioden. De senaste åren har arbetslösheten för gruppen förbättrats enligt Naturvetarnas egen statistik. Arbetsmarknaden varierar dock mellan olika inriktningar och specialiseringar inom gruppen.

Arbetsförmedlingens enkätundersökning med arbetsgivare visar att det råder brist på rådgivare. Osäkerheten i prognosen beror delvis också på hur svensk jordbruks- och livsmedelsproduktion klarar den internationella konkurrensen.

Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Lantmästare är snarare känsliga för hur det går för lantbruket och närliggande produktion och näringsgrenar än för generella ekonomiska svängningar. Svängningar i konjunkturen påverkar också arbetsmarknaden, men mycket av produktionen är av baskaraktär som påverkas mindre än annan industri.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Logoped*

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade och erfarna idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade och erfarna till år 2015: Balans

Arbetsmarknaden för och behoven av logopeder varierar över hela landet. Nya verksamhetsområden har tillkommit under senare år, bland annat inom olika kommunala verksamheter och hjälpmedelsservice.

Konsult- och handledningsverksamhet blir också allt vanligare. En viss ökning av tjänster sker inom flera områden, bland annat habiliterings- och omsorgsverksamheten och vården av personer med ät- och sväljsvårigheter, där det råder en viss efterfrågan på logopeder. Även på de så kallade språkförskolorna – specialskolor för barn med grava språkstörningar – saknas logoped-

resurser. Vidare anlitas logopedier allt oftare inom grundskolan för utredning av barns tal och språk samt dyslexi. Logopedisk kompetens behövs även utanför de traditionella verksamhetsområdena, till exempel inom företag som arbetar med kommunikation.

Än så länge är det få logopedier som söker sig till, och hamnar i, samhällssektorer utanför den offentliga sektorn, men det går att skönja en utveckling mot en bredare arbetsmarknad för logopedier. En sådan utveckling kommer sannolikt att medföra högre medellöner, ökad lönespridning och vidare karriärmöjligheter.

Arbetsmarknaden kännetecknas av små skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Bedömningarna om läget på arbetsmarknaden gäller både för nyexaminerade och för erfarna logopedier. Det är något svårare för nyexaminerade logopedier att få arbete framförallt kring studieorterna. Bedömningen beskriver både hur bilden ser ut idag och hur den kan se ut 2015.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet.

*Prognosen är en och samma för såväl nyexaminerade som erfarna.

Mer information: DIK och Svenska logopedförbundet, www.dik.se

Lots

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Många av landets cirka 215 lotsar kommer att gå i pension de närmaste åren och i och med att lotsar rekryteras bland aktiva sjöbefäl räknar vi med att det kommer att råda fortsatt balans mellan pensionsavgångar och nyrekryteringar.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen små. Sjöfarten är konjunkturkänslig, men det kommer alltid att behövas lotsar längs Sveriges kust. Detta oavsett politiska/ekonomiska beslut. Så länge vi importerar/exporterar varor kommer en lots att behövas ombord. Därför är vi ganska säkra på att antalet lotsar kommer att vara någorlunda konstant under den närmaste perioden.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 2 för nyexaminerade och 2 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: SRAT, www.srat.se

Lotsförbundet, www.lotsforbundet.se

Läkare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Idag får man vänta i genomsnitt 7 månader på att få påbörja sin AT-tjänstgöring, vilket trots en brist på läkare gör att arbetsmarknaden får sägas vara i relativt god balans. Tillgången på AT-tjänster är bättre utanför storstäderna.

Efterfrågan på läkare i Sverige har varit hög under en lång tid. Skillnader mellan hög- och lågkonjunktur är normalt sett små. Inte ens under nittiotalskrisens stora nedskärningar uppstod något nämnvärt överskott av läkare.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 2 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Större systemreformer inom hälso- och sjukvården skulle kunna innebära ett förbättrat utnyttjande av läkararbetstiden och därmed leda till dämpad efterfrågan på läkare.

Mer information: Sveriges läkarförbund, www.lakarforbundet.se

Lärare i grundskolans senare år, Lärare i grundskolans tidiga år och Gymnasielärare allmänna ämnen

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Utbildningspolitiska reformer, såsom en total förändring av gymnasieskolans struktur, kombinerat med den ekonomiska utvecklingen i kommunsektorn, gör det svårt att idag göra tillförlitliga prognoser. Behovet av lärare hänger intimt samman med hur stora elevkullar det finns i skolsystemet. Dessa kan variera kraftigt sett över ett par decennier. Just nu finns det stora elevkullar i gymnasieskolan, men demografin talar för sjunkande elevantal under prognosperioden.

Grundskolan har fått känna av ett fallande elevunderlag. Däremot är barnkullarna i förskolan/förskoleklass relativt stora, vilket kommer att påverka grundskolan redan under denna prognosperiod.

Något som generellt talar för ett ökat behov av utbildade lärare, i synnerhet i gymnasieskolan, är det faktum att en hög andel av de yrkesverksamma lärarna lämnar yrket till följd av pensionsavgångar. Inom både grundskolan och gymnasieskolan finns det idag ett stort överskott av lärare med inriktning mot samhälle, historia, religion och idrott. Det finns emellertid även ämnen där det råder brist på rätt utbildade lärare, exempelvis moderna språk, naturvetenskapliga ämnen och matematik. Allra störst är behovet inom yrkesämnen (exempelvis elektronik, fordonsteknik, bygg och hantverk).

Att göra långsiktiga prognoser över det framtida behovet av lärare är tämligen svårt. Behovet beror bland annat på befolkningsutvecklingen, kommunernas ekonomiska utveckling samt politiska beslut kring utformningen av förskola, skola och vuxenutbildning.

Det är mycket som talar för att ny lagstiftning på skolområdet ställer högre krav på rätt utbildade lärare. Detta skulle i så fall kunna leda till en ökad efterfrågan på ämneslärare på sikt. Arbetsmarknaden för lärare styrs av den demografiska utvecklingen.

Däremot har det visat sig att arbetsmarknaden för utbildade lärare kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Om man tittar på de senaste 30 åren så kan man konstatera att personer med lärarutbildning sällan går arbetslösa, oavsett konjunktur. När det gäller förskollärare

är bilden entydigt positiv. Till följd av riksdagens beslut om införande av allmän förskola för barn i åldern 4–5 år bedöms behovet av förskollärare öka mycket framöver. Redan idag är bristen stor.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Lärarnas Riksförbund, www.lr.se

Matematiker

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Idag har matematiker en god arbetsmarknad. En ökad användning av matematiska modeller och applikationer har breddat arbetsmarknaden på senare år. Näringslivet har ett stort behov av matematiker med goda kunskaper i ytterligare ett ämne eller olika branschkunskaper. Det råder idag balans på arbetsmarknaden för matematiker och balansen förutsågs bestå även om fem år.

Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Miljö- och Hälsoskyddsinspektör

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Miljö- och hälsoskyddsinspektörernas arbetsmarknad har under några år varit i balans. För närvarande är det till och med brist. Enligt Arbetsförmedlingen

gäller efterfrågan särskilt inspektörer med livsmedelsutbildning. Många med andra miljöutbildningar omskolar sig eller kompletterar sin utbildning för att kunna söka arbete som inspektörer.

Hur arbetsmarknaden ser ut om fem år är svårt att förutsäga. Troligen kommer den att vara i balans men det beror delvis på antalet som utbildar sig under perioden. Det beror också på hur miljökraven skärps och antalet kontroller det medför samt hur hela miljöarbetsmarknaden utvecklar sig.

Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Fler och fler får arbete i privat sektor vilket breddar arbetsmarknaden och gör den mindre känslig.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Miljövetare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Arbetsmarknaden har förbättrats för miljövetare och det verkar som om arbetsgivarna har fått upp ögonen för miljövetarnas kompetens. Idag råder det balans på arbetsmarknaden, med lokala variationer. Bedömningen är att det om fem år är fortsatt balans även om prognosen är svår att göra.

Miljövetarna är en relativt ny yrkes- och utbildningsgrupp vilket gör det osäkert att prognostisera. Omvandlingen mot hållbar utveckling som innebär stora förändringar i hela samhället skulle kunna leda till en del arbetstillfällen för miljövetare, även om konkurrensen om dessa jobb kommer från personer med olika typer av miljökompetens. Bedömningen är att arbetsmarknaden kännetecknas av relativt stora skillnader i arbetslöshet mellan hög- och lågkonjunktur.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 4 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Personalvetare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- [Prognos för erfarna till år 2015: Balans](#)

Den pågående lågkonjunkturen bidrar antagligen till att det blivit svårare för nyexaminerade att komma in på arbetsmarknaden, men trots vissa svårigheter har stor del av de nyexaminerade fått kvalificerade jobb.

Arbetsmarknaden kännetecknas av relativt stora skillnader i arbetslöshet mellan hög- och lågkonjunktur. Personalvetares arbetsmarknad är konjunkturkänslig eftersom många arbetar inom exempelvis personalrekryteringsföretag, som konsulter eller egenföretagare.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Akademikerförbundet SSR, www.akademssr.se/student
Jusek, www.jusek.se/student

Sjukhusfysiker

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- [Prognos för erfarna till år 2015: Brist](#)

Arbetsmarknaden för sjukhusfysiker har varit i balans under ett antal år, men efterfrågan på sjukhusfysiker ökar. Ökningen sker även inom andra områden än sjukvården, exempelvis strålskyddsmyndigheter samt bland producenter av medicinsk-teknisk utrustning för diagnostik och strålbehandling, och kan idag beskrivas i termer av brist. Prognosen är brist på arbetsmarknaden även om fem år, om inte fler utbildar sig till sjukhusfysiker.

Arbetsmarknaden kännetecknas av relativt små skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Det var fallet även under senaste lågkonjunkturen. Då var arbetsmarknaden i stort sett i balans, även om arbetslösheten ökade något.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 2 för er-

farna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Sjöbefäl

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Det är brist på sjöbefäl internationellt, men på grund av utflagging av svenska fartyg, är arbetsmarknadsläget i Sverige balanserat. Idag fattas ca 30 000-40 000 sjöbefäl över hela världen, vilket innebär att möjligheterna att få jobb utomlands är goda. Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är normalt sett medelstora. Även om prognosen är att det på fem års sikt kommer att råda balans, är det möjligt att behovet av sjöbefäl i Sverige kommer att öka. Detta skulle exempelvis kunna ske om svenska redare bestämmer sig för att flagga in fartyg till Sverige igen.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 2 för nyexaminerade och 2 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Sveriges Fartygsbefälsförening, www.sfbf.se

Skogsmästare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Brist

Skogsmästarnas arbetsmarknad är idag i balans. Skogsakademiker har utöver skogsproduktion en stor del i arbetet med klimatomställningen där skogen, på flera sätt, är en viktig resurs. Skogsråvara kommer att behövas i nya material och som alternativ till oljebaserade produkter. I denna omställning behövs det i olika led duktiga personer med kunskap om skogsbruk och

hållbar utveckling. Prognosen anger att det kommer att vara ett underskott av skogsutbildade akademiker om fem år vilket ger en brist på arbetsmarknaden.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen medelstora. Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Skolledare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- [Prognos för erfarna till år 2015: Balans](#)

Efterfrågan på skolledare varierar i viss utsträckning med elevkullarna och under de kommande åren kommer antalet elever att fortsätta minska, framförallt i gymnasieskolan. Åldersstrukturen i skolledarkåren indikerar dock att pensionsavgångarna kommer att vara relativt höga under de närmaste åren vilket gör att det fortfarande kommer att finnas efterfrågan på skolledare.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen små. De flesta skolledare arbetar inom förskola, grundskola och gymnasieskola och omfattningen av dessa verksamheter berörs mer av födelsetal än av konjunktursvängningar. I lågkonjunktur byggs vanligtvis vuxenutbildningen ut vilket kan leda till ökad efterfrågan på skolledare.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 2 för nyexaminerade och 2 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Antalet skolledare är relativt stabilt över tid vilket gör prognosen relativt säker. Viss osäkerhet ligger i födelsetalens utveckling och organisatoriska beslut i framförallt kommuner. Utvecklingen av antalet friskolor kan i viss grad påverka arbetsmarknaden.

Mer information: Sveriges Skolledarförbund, www.skolledarna.se

Systemvetare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Systemvetarkåren är en ung yrkesgrupp, så det är få som går i pension. It-sektorns expansion och att många verksamheter blir alltmer beroende av komplexa it-stöd talar för en växande arbetsmarknad, som bör klara av att möta antalet som utbildas.

Om fem år bedömer vi att arbetsmarknaden kommer att vara i balans. Dock finns det en risk för brist på grund av att antalet examinerade systemvetare har minskat. Arbetsmarknaden kännetecknas av relativt stora skillnader i arbetslöshet mellan hög- och lågkonjunktur.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Jusek, www.jusek.se/student

Studie- och yrkesvägledare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Arbetsmarknaden för studie- och yrkesvägledare kännetecknas av balans, det innebär att utsikterna att få jobb är relativt goda. Hur arbetsmarknaden framöver kommer att se ut är svårt att säga. Studie- och yrkesvägledarna rekryteras i allt högre grad även till andra branscher (utanför skolan). Förändringar i utbildningsväsende och samhällsstruktur innebär att behovet av vägledning och information sannolikt ökar, samtidigt finns risken att kommuner prioriterar andra verksamheter när ekonomin är kärv.

Vår samlade bedömning är att arbetsmarknaden idag är i balans och att den om fem år fortfarande kommer att vara i balans, men att det finns viss risk för att situationen övergår i brist. Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Olika utbildnings-

politiska beslut kan, som det ser ut i dagsläget, rubba prognosbilden, främst åt bristhållet. Osäkerhetsfaktorer är den ekonomiska utvecklingen och kommande utbildningspolitiska reformer. Den senare verkar dock i positiv riktning.

Normalt sett är skillnader mellan hög- och lågkonjunktur medelstora. Normalt sett är skillnader mellan hög- och lågkonjunktur små. Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Lärarnas Riksförbund, www.lr.se

Tandhygienist

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- [Prognos för erfarna till år 2015: Balans](#)

Vår samlade bedömning är att arbetsmarknaden idag är i balans och att den om fem år troligen fortfarande kommer att vara i balans. Risken finns dock att balanssituationen övergår i brist på grund av ökat behov ifrån samhället och individens krav på hälsoinriktade och förebyggande tandvårdsinsatser samt pensionsavgångar.

Skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur är vanligen små. Yrket är inte konjunkturkänsligt, men kan komma att påverkas främst på den privata marknaden utifrån efterfrågan och tillgång på tandvård.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: SRAT, www.srat.se

Sveriges Tandhygienistförening, STHF, www.tandhygienistforening.se

Veterinär

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Brist
- [Prognos för nyexaminerade till år 2015: Balans](#)
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Brist
- [Prognos för erfarna till år 2015: Balans](#)

Bristen på veterinärer förväntas minska inom en femårsperiod på grund av ett ökat intag av studenter och att många läser till veterinär utomlands. Dessutom finns ett ökat antal utländska veterinärer som kommer till Sverige och blir verksamma här.

Historiskt sett har arbetslöshet bland veterinärer varit låg med relativt små skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. De relativt goda förutsättningarna för att bedriva veterinäryrket i småskalig verksamhet är troligen en bidragande orsak till den låga nivån och små svängningar i arbetslöshet över tiden.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 2 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Sveriges Veterinärförbund, www.svf.se

Yrkesområden med överskott på arbetskraft år 2015

Med överskott på arbetskraft menas att det om fem år antagligen kommer att finnas fler utbildade än det kommer att finnas jobb. Det kan därmed vara svårt att få jobb och än svårare att få en varaktig tjänst och relevanta arbetsuppgifter. Överskott innebär vanligen risk för arbetslöshet.

Beteendevetare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Överskott
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Överskott**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Överskott
- Prognos för erfarna till år 2015: Överskott

Arbetsmarknaden för nyexaminerade beteendevetare är relativt svår, inte minst då man konkurrerar med många andra akademikergrupper om jobben, så det kan dröja innan man får en tillsvidareanställning på ett kvalificerat jobb. Dagens situation med ett överskott på beteendevetare lär bestå, då många arbetar inom till exempel personalrekryteringsföretag, som konsulter eller egenföretagare, och drabbas av lågkonjunkturen 2009-2010. Om fem år kan dock situationen ha förbättrats något.

Beteendevetares arbetsmarknad är konjunkturkänslig och kännetecknas av relativt stora skillnader i arbetslöshet mellan hög- och lågkonjunktur. Prognosens osäkerhet är beroende av hur lång och djup lågkonjunkturen blir. Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade såväl som för erfarna på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet. Prognosens osäkerhet är beroende av hur lång och djup den nuvarande lågkonjunkturen blir.

Mer information: Akademikerförbundet SSR, www.akademssr.se/student
Jusek, www.jusek.se/student

Bibliotekarie*

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade och erfarna idag: Överskott
- Prognos för nyexaminerade och erfarna till år 2015: Överskott

Framtiden för bibliotekarierna på arbetsmarknaden är i dagsläget oklar. Olika prognoser är motsägelsefulla och kommer fram till olika resultat. Idag råder visst överskott på arbetskraft inom området och det troliga är att det kommer att fortsätta råda överskott. Det ekonomiska läget medför att kommunerna och staten kommer att behöva spara pengar. Detta innebär till exempel att tjänster som blir vakanta efter pensionsavgångar inte alltid kommer att återbesättas. Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur.

Prognosen om bibliotekariernas arbetsmarknad är mycket osäker. Prognosens osäkerhet uppskattas därför till 5 på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet.

*Prognosen är en och samma för såväl nyexaminerade som erfarna.

Mer information: DIK, www.dik.se

Förlagsredaktör*

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade och erfarna idag: Överskott
- Prognos för nyexaminerade och erfarna till år 2015: Överskott

Det är stor konkurrens om jobben, särskilt om du är intresserad av att enbart arbeta med skönlitteratur. För att bli attraktiv på arbetsmarknaden krävs, förutom en god språklig kompetens, färdigheter inom områden som till exempel projektledning. Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet.

*Prognosen är en och samma för såväl nyexaminerade som erfarna.

Mer information: DIK, www.dik.se

Geovetare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Överskott
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Överskott
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Balans

Arbetsmarknaden varierar i hög utsträckning mellan olika typer av geovetare. Under 2007 och 2008 förbättrades arbetsmarknaden markant för geovetare och är nu i stort sett i balans. Efterfrågan på vissa geologer inom berggrund eller geofysiker är stor, inte minst från närliggande länder som Norge. Men även utanför Europas gränser har efterfrågan varit stor. Efterfrågan varierar både efter geografi och efter inriktningen på utbildningen. För inriktningar som naturgeografi är det viktigt att veta vad du vill och visa att din kunskap kan tillämpas på arbetsmarknaden.

Enligt Arbetsförmedlingen är det hög konkurrens om vissa jobb vilket återigen tyder på att bilden av geovetarnas arbetsmarknad inte är entydig. Åldersstrukturen visar att hälften av geovetarna är under 40 år, medan mindre än 10 procent är över 55 år. Någon större generationsväxling är därför inte att räkna med. Prognosen är att det kommer att råda balans på arbetsmarknaden om fem år.

Arbetsmarknaden kännetecknas av relativt stora skillnader i arbetslöshet mellan hög- och lågkonjunktur. Arbetsmarknaden för geovetare har förbättrats de senaste åren. Det är svårt att veta om det beror på en varaktig förbättring eller har andra orsaker. Det återstår också att se om det är en förbättring som kommer att gälla hela gruppen geovetare.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 3 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet.

Mer information: Naturvetarna, www.naturvetarna.se

Hälsovetare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Överskott
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Överskott**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Överskott
- Prognos för erfarna till år 2015: Överskott

På grund av det stora utbudet på utbildningar på universitet och högskolor finns det idag fler utbildade än det finns jobb. Följden är att det kan vara svårt att få jobb, en varaktig tjänst samt relevanta arbetsuppgifter. Arbetsgivares ökade kännedom om yrket har över tid genererat något fler arbetstillfällen. Detta är en trend som sannolikt kommer att fortsätta.

För cirka 15 till 20 år sedan när hälsovetare var en ny yrkesgrupp på arbetsmarknaden, kännetecknades arbetsmarknaden av relativt stora skillnader mellan låg- och högkonjunktur. Det fanns då färre tjänster, men också färre utbildade. Arbetsmarknaden har sedan dess utvecklats. Hälsovetare finns idag även på mer strategiska positioner inom både offentlig och privat sektor. På senare åren har tjänsterna utvecklats till att vara mindre känsliga för konjunkturen. Bästa beskrivningen i dagsläget är därför att skillnaderna mellan hög- och lågkonjunktur i regel är medelstora.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 för nyexaminerade såväl som för erfarna på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet. Prognosen bygger på en förväntan om en positiv utveckling inom ett par större branschområden, bland annat företagshälsovården. Om denna utveckling inte blir av kan alltså möjligheterna att få jobb bli sämre än vad prognosen förutsagt.

Mer information: Akademikerförbundet SSR, www.akademssr.se/student

SRAT, www.srat.se

HälsoAkademikerna, www.halsoakademikerna.nu

Kommunikatör*

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade och erfarna idag: Överskott
- Prognos för nyexaminerade och erfarna till år 2015: Överskott

Det finns ett överskott på personer som vill jobba med kommunikation, och detta gäller i synnerhet i storstäderna. Det utbildas många inom området och nyexaminerade har svårt att få sitt första jobb. Både i dag och i framtiden kommer det troligen att finnas ett överskott på kommunikatörer. Arbetsmarknaden är konjunkturkänslig och det är medelstora skillnader i arbetslöshet mellan låg- och högkonjunktur.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 på en skala mellan 1 och 5, där 1 på skalan innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 innebär mycket hög grad av osäkerhet.

*Prognosen är en och samma för såväl nyexaminerade som erfarna.

Mer information: DIK, www.dik.se

Jusek, www.jusek.se

Kultur- och Turismyrken*

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade och erfarna idag: Överskott
- Prognos för nyexaminerade och erfarna till år 2015: Överskott

Antalet färdigutbildade inom kulturområdet utan tillsvidareanställning och antalet som påbörjat en kulturinriktad utbildning är större än vad det finns arbeten. Som nyexaminerad får man i dagsläget räkna med många år av tillfälliga vikariat, projektanställningar, säsongsarbete innan det kan bli aktuellt med en tillsvidareanställning. Situationen är bättre för dem som kan tänka sig att flytta runt i landet för att skaffa sig yrkeslivserfarenhet. Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 på en skala mellan 1 och 5 där 1 innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 mycket hög grad av osäkerhet.

*Prognosen är en och samma för såväl nyexaminerade som erfarna.

Mer information: DIK, www.dik.se

Jusek, www.jusek.se

Museiyrken*

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade och erfarna idag: Överskott
- Prognos för nyexaminerade och erfarna till år 2015: Överskott

Antalet färdigutbildade inom museiområdet utan tillsvidareanställning och antalet som påbörjat en museiinriktad utbildning är större än antalet arbeten. Som nyexaminerad får man i dagsläget räkna med många år av tillfälliga vikariat, projektanställningar, säsongsarbete innan det kan bli aktuellt med en tillsvidareanställning. Situationen är bättre för dem som kan tänka sig att flytta runt i landet för att skaffa sig yrkeslivserfarenhet.

Behovet av konservatorer och bebyggelseantikvarier är relativt stort, men eftersom museerna ofta har ont om pengar är antalet tjänster likväl begränsat. Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 3 på en skala mellan 1 och 5 där 1 innebär mycket låg grad av osäkerhet och 5 mycket hög grad av osäkerhet.

*Prognosen är en och samma för såväl nyexaminerade som erfarna.

Mer information: DIK, www.dik.se

Optiker

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Balans
- **Prognos för nyexaminerade till år 2015: Överskott**
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Balans
- Prognos för erfarna till år 2015: Överskott

Arbetsmarknaden för optiker uppvisar idag en stor geografiskt variation. I bland annat Sveriges större städer finns tendens till överskott.

Optikerns arbete blir alltmer kliniskt. Optikern är mest lönsam i provrummet, inte som säljare eller i verkstaden. Därför anställs bara så många optiker som det finns fullbokade provrum. Annan personal gör idag många arbetsuppgifter som optikern gjorde förut.

Normalt präglas optikernas arbetsmarknad av små skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för såväl nyexaminerade som erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Bidragande anledningar till osäkerheten är att yrkets ansvarsområden och behörigheter utreds och är under förändring.

Mer information: SRAT, www.srat.se

Samhällsvetare

- Arbetsmarknaden för nyexaminerade idag: Överskott
- Prognos för nyexaminerade till år 2015: Överskott
- Arbetsmarknaden för erfarna idag: Överskott
- Prognos för erfarna till år 2015: Överskott

Samhällsvetares arbetsmarknad präglas generellt av hög konkurrens och för nyexaminerade tar det ofta tid att etablera sig. Många samhällsvetare får inte tillsvidareanställningar på kvalificerade arbeten direkt, utan vikariat, tidsbegränsade anställningar och arbeten på en lägre kvalifikationsnivå. Stora pensionsavgångar i offentlig sektor, inte minst på chefsnivå, leder till att antalet lediga jobb för samhällsvetare inom fem år ökar. Det är dock svårt att beskriva framtidsutsikterna för denna grupp då deras arbetsmarknad är skiftande och mycket vidsträckt.

Arbetsmarknaden kännetecknas av medelstora skillnader mellan hög- och lågkonjunktur. Samhällsvetares arbetsmarknad är inte så konjunkturkänslig, eftersom en stor del arbetar inom den offentliga sektorn. I privat sektor varierar arbetsmarknaden mer beroende på det ekonomiska läget.

Prognosens osäkerhet uppskattas till 4 för nyexaminerade och 4 för erfarna på en skala från 1 till 5, där 1 på skalan innebär mycket låg osäkerhet och 5 innebär en mycket hög grad av osäkerhet. Prognosens osäkerhet är beroende av eventuella strukturförändringar inom staten. Om till exempel myndighetsstrukturen förändras kommer det att få konsekvenser för samhällsvetares arbetsmarknad. En annan osäkerhetsfaktor är hur konkurrensen ser ut från andra grupper på arbetsmarknaden.

Mer information: Akademikerförbundet SSR, www.akademssr.se/student

Jusek, www.jusek.se/student

Sacos förbund

Ta gärna kontakt med respektive förbund för mer information om prognoserna och arbetsmarknaden inom varje yrkes- och utbildningsområde.

Akademikerförbundet SSR	www.akademssr.se	08-617 44 00
Civilekonomerna	www.civilekonomerna.se	08-783 27 50
DIK	www.dik.se	08-466 24 00
Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter	www.fsa.akademikerhuset.se	08-466 24 40
Jusek	www.jusek.se	08-665 29 00
Kyrkans Akademikerförbund	www.kyrka.se	08-441 85 60
Leg. Sjukgymnasters Riksförbund	www.sjukgymnastforbundet.se	08-567 061 00
Lärarnas Riksförbund	www.lr.se	08-613 27 00
Naturvetarna	www.naturvetarna.se	08-466 24 80
Officersförbundet	www.officersforbundet.se	08-440 83 30
Reservofficerarna	www.reservofficerarna.se	08-661 86 41
Saco-förbundet Trafik och Järnväg	www.trafikochjarnvag.se	08-14 29 65
SRAT	www.srat.se	08-442 44 60
Sveriges Arkitekter	www.arkitekt.se	08-50 55 77 00
Sveriges Farmaceutförbund	www.farmaceutforbundet.se	08-507 999 00
Sveriges Fartygsbefälsförening	www.sfbf.se	08-10 60 15
Sveriges Ingenjörer	www.sverigesingenjorerer.se	08-613 80 00
Sveriges läkarförbund	www.lakarforbundet.se	08-790 33 00
Sveriges Psykologförbund	www.psykologforbundet.se	08-567 06 400
Sveriges Skolledarförbund	www.skolledarna.se	08-567 06 200
Sveriges Tandläkarförbund	www.tandlakarforbundet.se	08-666 15 00
Sveriges universitetslärarförbund	www.sulf.se	08-505 836 00
Sveriges Veterinärförbund	www.svf.se	08-545 558 20

Varje år ger Saco även ut utbildnings- och karriärguiden *Välja yrke*, med beskrivningar av yrken och utbildningar. På www.saco.se/valjajyrke.se kan du läsa *Välja yrke* online, eller beställa boken till en kostnad av 50 kr plus porto. Du som går på gymnasiet har förmodligen redan boken på din skola. Fråga din studie- och yrkesvägledare.

Saco, Sveriges akademikers centralorganisation, är den samlande organisationen för Sveriges akademiker. Vi är en partipolitiskt obunden facklig centralorganisation. Sacos 23 självständiga förbund företräder yrkes- och examensgrupper från hela arbetsmarknaden, inklusive egenföretagare. Något som förenar våra medlemsförbund är akademisk utbildning, kunskap, kompetens och yrkesstolthet. Totalt är över 600 000 akademiker medlemmar. Som företrädare för Sveriges akademiker är det självklart för Saco att ständigt påverka kunskapsnivån i Sverige. Utbildning och forskning som ger kunskap är en investering för såväl samhället som individen och är en av de viktigaste faktorerna för tillväxt och utveckling av ett samhälle.

Saco, Box 2206, 10315 Stockholm
tel vx: 08-6134800, www.saco.se